

Alte Drucke

**F. IOAN. DVNS || SCOTI, || DOCTORIS SVBTILIS, || ORDINIS
MINORVM, || Theologorum omnium || PRINCIPIS, ||
Disputationes Collationales. || Nuperrime à ...**

Duns Scotus, Johannes

Venetiis, 1580

DISPVATIO. XXII.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150343

essentia diuinā, aut videt sub ratione infinita, aut non sub ratione infinita. si primo modo, habetur propositum. si secundo modo, ergo cum videatur essentiam diuinam sub alia ratione, & non sub ratione infinita, sequitur quod videatur eā sub ratione finita, & ita finitum quietaret, quod falsum est. Item essentia diuina, ut nuda, est obiectum intellectus diuini, & sic est obiectum intellectus beati. Item est obiectum intellectus diuini sub ratione veri, & sic est obiectum intellectus beati. Item beatificat intellectum diuinum, ut bonum ultimum. sic est & intellectum beatum. ergo &c. Item infinitum nunc scitur de Deo, ergo in patria videbitur. Item modus intrinsecus obiecti videtur, ergo obiectum per se videtur sub isto modo.

DISPUTATIO. XXII.

Utrum essentia Dei secundum rationem essentia sit aciei intelligentia principium formale intelligendi.

Tantum essentia Dei secundum rationem essentia sit aciei intelligentie principium formale intelligendi. Et intelligo de intelligentia proprie dicta. Quod sit in Deo, idem est esse & intelligere. 1. li. de tri. c. 4. 1. particulari. 4. sed essentia diuina est ratio essendi. ergo & ratio intelligendi. ergo &c. Ad quoniam dico, quod, si queratur de ratione intelligendi, potest habere triplicem intellectum, vel de ratione elicitiua, vel repositiua, vel obiectiua, & terminatiua. Tamen ut quod magis quere de ratione

ne principij elicitiui, talis est essentia. Quod declarat sic, illud quod est sufficiens repositiui ex parte intellectus, qui est respectu omnium, quod potest intelligere, ut ratio formalis intelligendi omnia, talis est essentia. ergo. Minorē probatur Aug. 15. de tri. c. 14. ubi prius.

CONTRA, ut quod distinctio non sit conueniens, quia quod querit de ratione formali, & in tanto ut se determinare & prescindere rationem formalem contra rationem repositiuiam, & rationem obiectiuam. ergo non oportet distinguere. Item contra aliud in pede quoniam, quia quod dicitur quod est ratio repositiua, aut ratio elicitiua, & ratio repositiua sunt eadem secundum rem, aut secundum rationem terminati, si secundum rationem terminati, sic omnia sunt eadem in diuinis. Item in nobis non ut quod principium repositiuium sit ratio formalis: quia si sic, eadem species esset repositiua, & elicitiua. ergo sequitur, quod primus actus intellectus erit reflexus, quia species est forma intellectus, & antequam intelligat oportet quod se conuertat super speciem. Item Augustinus non videtur esse pro hoc, quia nihil loquitur de principio formali, sed de principio effectiui, sicut patet per eundem in capitulo sequente, quod verbum omnia nouit sicut pater, & sicut pater effectiue, sic concludit ibi de filio.

AD PRIMVM dicitur, quod non distinguit illa, nisi ex parte intellectus, quia intellectus potest esse ratio repositiua sub una ratione, & sub alia ratione ratio obiectiua, non autem distinguitur ex parte obiecti. per hoc etiam patet ad secundum.

CON-

CONTRA, medium rephatiuum nō pōt intelligi, nisi dī ex parte intellectus, vel sumitur pro aliquo reali, qđ est simile spēi in nobis, vel pro obiecto, secundum quod dicimus essentia diuina repātat se intellectui, vt obiectum primo mō, licet spēs sit eadem sēc rē, tñ differt sēc rōnem, vt repraesentat, & vt elicit. ¶ Item oportet qđ præsens intellectui repraesentaret obiectū, anteq̃ intellectus habeat aliquē actum, ergo ante omnem actū directiuum est actus reflexus. similiter conuertet se in obiectum, antequam habeat p̃sens sibi, & ita conuersio est actus, vt intellectus intelligit formā, antequam conuertatur super suā formā. ¶ Ad primū dī, qđ obiectum repraesentat, & species, sed alio & alio modo, nec qñ conuertit se super se habet aliquem actum elicatum, sed & c. ¶ Itē intentionale tñ, nō est propria ratio, vel principium alicuius actionis realis, sed spēs virtute luminis est quid intentionale. ergo & c. ¶ Item operatio prae-supponit esse, ergo per se operari per se esse, ergo operatio vna vnum principium, sed intellectus & species non sunt vnum. ergo & c. ¶ Ad primum dicitur, quod verum est de intentionali tñ, non de intentionali vt innititur alicui reali, sic est de specie respectu obiecti. ¶ Ad secundum dī, qđ non oportet, qđ sit similis vnitas hinc & inde, & c. ¶ Item si essentia sub ratione essentiae sit principium formale cognoscendi, & intelligendi, cū essentia sit tantum essentiae, sicut equitas tantum aequinitas, ergo tantum exit ratio intelligendi se.

DISPUTATIO. XXI.

Vtrum attributa distinguantur ex natura rei.

TRVM attributa distinguantur ex natura rei. ¶ Qđ non, quia si sic, sapientia non esset for-

maliter perfectio simpliciter. Probatio consequentiae, quia perfectio simpliciter est euilibet melius esse, qđ non esse, sed sapientia non est formaliter in bonitate, si distinguantur, ergo & c. ¶ Vel sic, formetur sapientiam esse formaliter sapientiam. formaliter est perfectio simplici, sed perfectio simpliciter cuiuslibet, est melius ipsum qđ non ipsum sēc Ansel. mono. bonitati igitur formaliter melius est esse sapientiam formaliter, sed qđ melius est ponendum est in diuinis, ergo & c. ¶ Item attributa differunt a relationibus, quia relationes non sunt de ratione intrinsecae essentiae, sed magis extrinsecae, quasi pullulantes ab ea.

¶ Vnde relationes habent essentiam vt fundamentum propter quod possunt plures relationes fundari in essentia diuina, differentes formaliter, vñ nō dicitur quod essentia sit pelagus relationum, sed tantum attributorum, quia ipsa intrinsecus claudens, qđ attributa sunt essentiae intrinsecae, & infra eam includuntur. si igitur distinguuntur formaliter ex natura rei, videtur quod infra essentiam simplicem sit aliqua compositio ex potentia, & actu, vel aggregatio, quod repugnat diuinæ simplicitati. ¶ Tertio attributum est absolutū, & secundū se est in-

niuum